

ALLIANCE NUMISMATIQUE EUROPÉENNE

EUROPEES GENOOTSCHAP

VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

FONDATEURS — STICHTERS

RENÉ DE MARTELAERE

ANTOINE VANDEN BRANDE

314, avenue Gitschotel, BORGERHOUT-ANVERS (Belgique) Tél. 39.17.51

Novembre 1954

— 11 —

Novembre 1954

L'ATELIER MONETAIRE D'ANVERS

(suite)

La frappe commença le 10 mars 1814 dans les ateliers de J. P. Wolschot, ancien monnayeur de l'atelier d'Anvers. Du 5 au 20 avril, on fabriqua des monnaies obsidionales chez Jean-Louis Gagnepain, à l'arsenal d'Anvers, un grand nombre de pièces de 10 et de 5 centimes. Toutes ces pièces portent le nom du monnayeur sur les rubans de la couronne qui entoure le chiffre de l'Empereur. Le métal fut fourni par les canons de l'artillerie de marine.

Napoléon ayant abdiqué, on fabriqua une seconde émission de monnaies obsidionales aux initiales de Louis XVIII. Une première série de ces pièces fut frappée par Wolschot à la place de Meir ; une seconde à l'arsenal par Gagnepain.

Le 5 mai 1814, les Alliés entrèrent dans la Ville d'Anvers.

Voici quelques orthographes du nom de la Ville sur les monnaies : ANDERPVS, MONETA ANTWPS, ANTWERPIS, ANTWERP, ANTWERPIENS, ANVERS, etc.

MEDAILLES ET JETONS FRAPPES A L'ATELIER D'ANVERS.

Au XVII^e siècle, nombre de médailles furent frappées à Anvers. Citons : mariage de Philippe IV, 1650 ; l'archiduc Léopold, gouverneur des Pays-Bas, 1656 ; jeton de la paix entre la France et l'Espagne, proclamée à Anvers le 18 mars 1660 ; jetons de Charles, 1680, 1681.

Le jeton de l'inauguration de Philippe V, 1702 ; bataille d'Eeckeren, 1703 ; reprise d'Anvers par Marlborough sur les Français, 1706 ; inauguration de Marie-Thérèse, 1744 ; prise d'Anvers par Louis XV, 1746 ; jeton offert par Anvers au comte de Löwendal, 1747, furent frappés par l'officine anversoise.

La Monnaie d'Anvers reconstruite frappa aussi une médaille en l'honneur de Marie-Thérèse et de son époux François de Lorraine, 1751 ; médaille de l'Académie de Peinture d'Anvers ; la médaille pour la confection des statues de neige, 1772 ; la médaille de l'inauguration de Joseph II et de l'arrivée de ce prince à Anvers, 1781. Mentionnons aussi le jeton rappelant le couronnement de Joseph II comme roi des Romains, 1764 ; le jeton octogonal de la visite de l'archiduc Maximilien d'Autriche, 1774.

* * *

Parmi les graveurs de l'atelier d'Anvers, on rencontre Henri van Velpe, qui travailla sous les ducs de Brabant : Antoine de Bourgogne, Jean IV et après l'avènement de Philippe le Bon en 1430.

Hubert Boudens ou Bouwens travailla sous Charles le Téméraire et Marie de Bourgogne. Il mourut le 6 février 1488.

Citons : Jean van Vlieden ou van Nimegen, artiste et protecteur des arts ; Liévin Van Lathem, d'Anvers (1493-1515), auteur du sceau et du contresceau d'argent de Philippe le Beau, majeur.

Par lettres du 17 décembre 1572, Philippe II nomma en remplacement de Van Hencxthoven dans l'office de waradin le célèbre Jacques Jongheling.

Robert van Eeckeren, né en 1527, fut maître général des monnaies. Jean de Montfort, essayeur particulier de l'atelier d'Anvers en 1602, devint conseiller et maître général ordinaire de la Monnaie en 1613. Gaspar Bruydegom, gendre de Jongeling, fut graveur des coins. Les frères Roettiers, étaient natifs d'Anvers. Philippe Roettiers fut nommé en 1691 graveur général des Monnaies aux Pays-Bas.

L'HOTEL DE LA MONNAIE D'ANVERS.

La première forge monétaire doit avoir été établie au Château du Bourg, plus tard elle fut transférée dans la rue du Fossé du Bourg, puis dans une maison du Marché au Lin. En 1432 ce local fut vendu à l'abbé de St-Bavon à Gand. Vers la Noël de l'an 1474 la Monnaie de Louvain fut transférée à Anvers et installée dans les Hallen van Cruyninghen situées Op de Werf (au rivage). Voir : PAPEBROCHIIUS, Annales, t. II, p. 150.

Le 24 octobre 1555, un édit de Charles-Quint autorisa la reconstruction des bâtiments de la Monnaie, à l'angle de la rue des Augustins et de la grande rue de Saint-Michel, actuellement la rue du Couvent avec sortie dans la rue des Chevaliers.

A la demande des prévôts et des jurés de la Monnaie, le Magistrat d'Anvers par sa lettre du 13 juillet 1749, autorisa la démolition du Tribunal du Vierschaere van der Kiele, adossé à la façade du bâtiment. La Monnaie fut ensuite reconstruite en 1750-51 par l'architecte Van Bauer-scheidt.

Pour commémorer le souvenir de cet événement, on frappa un jeton, portant au droit un écusson, écartelé aux armes de Brabant et de Limbourg avec la légende PRINCIPIS AD NUTUM (aux ordres du Prince), et au revers, un balancier avec la légende ET LEGE ET PONDERE (par la loi et le poids) et à l'exergue MONETA, avec la main, marque monétaire d'Anvers.

En 1782, un édit de Joseph II fit fermer la Monnaie d'Anvers. Le 16 novembre 1786, un nouvel édit supprima complètement cet établissement, ainsi que le Corps des Monnayeurs de Brabant.

Depuis ce moment, il n'est plus question de l'Hôtel de la Monnaie jusqu'au 24 frimaire an VI (14 septembre 1797). L'immeuble devenu Bien national (Zwart goed) à la suite de l'invasion française, fut vendu publiquement aux enchères avec six maisons adjacentes, pour la somme de 430.000 francs, payables en papier et adjugés à Alexandre Joseph Ceurvorst, essayeur au Bureau de Garantie de la Ville.

Parmi les conditions de vente le cahier des charges stipulait : « L'acquéreur de ces bâtiments sera tenu de faire disparaître à ses frais le petit massif sur lequel siégeait le Tribunal de la Monnaie... ».

A ce propos, rappelons que dans la salle de ce tribunal se trouvait une statuette de S. Eloi, patron des monnayeurs, haute de 55 centimètres.

Cette statuette polychromée, sculptée en bois, en l'an 1609, paraît être l'œuvre d'un artiste anversois. S. Eloi en évêque tient une crosse dans la main gauche et bénit de la droite. Sur le socle : S. ELIGIVS et la date 1609. Cette œuvre d'art passa dans les mains de Jean Van Laerbeke, ancien monnayeur, demeurant encore en 1820, Rijke Beukelaerstraat. Plus tard elle fut acquise par Fréd. Verachter, archiviste de la Ville, pour la somme de 22 florins. Elle entra ensuite dans la collection Lombaerts.

BIBLIOGRAPHIE.

- A. de WITTE, Histoire monétaire du Brabant, 3 vol.
 Floris PRIMS, Geschiedenis van Antwerpen, I-VI, 1928-1938.
 P. GENARD, L'Hôtel des Monnaies d'Anvers, dans Annales de l'Académie d'Archéologie d'Anvers, XXX, 1874.
 A. de WITTE, Mites d'Utrecht... frappées à Anvers dans Tijdschrift, II (1894), p. 202.

Handbuch der Münzkunde von Mittel-und Nordeuropa, herausg. von Prof. Dr. W. JESSE und Dr. R. GAETTENS, Bd I, Lief. 1, Leipzig u. Halle, 1939.

FIN.

F. BAILLON.

LES DIFFERENTS DES ATELIERS MONETAIRES

(suite)

ATELIERS DU MEXIQUE.

- A ou As — Alamos 1864-1895
 Ca — Chihuahua, 1810-1895
 CE — Real del Catorce 1863-1869
 CH — Chilpanzigo 1811
 CN ou C — Culiacan 1846-1905
 D ou Do — Durango 1815-1895
 EO-MO — Etat de Mexico 1828-1830
 G ou Go — Guanajuato 1822-1900
 GC — Guadalupe-y-Calvo 1843-1851
 GC — Guadalupe-de-Tegan 1813
 Ga — Guadalajara - 1813-1895
 Ho — Hermosillo 1861-1895
 M — Mexico depuis 1536
 Mo — Mexico " "
 MXO — Mexico " "
 O ou Oa — Oaxaca 1812-1893
 Pi — San Luis de Potosi 1827-1893
 SLP — San Luis de Potosi 1827-1893
 TS entrelacés, San Lui de Potosi 1556-1825
 Z ou Zs — Zacatecas 1814-1905/

ATELIERS DU PEROU.

- AREQ — Arequipa 1836

L

- LM } Lima 1556-1823
 LR }

ATELIERS DE POSSESSIONS DIVERSES.

- C — Curaçao
 C — Cayenne au XVIII^e siècle.
 CC — St. Martin
 CR — San-José de Costa-Rica XIX^e siècle.
 G — Guadeloupe
 G — Grenade
 G — Guatemala
 GH — St. Vincent
 GLD — La Désirade (Guadeloupe)
 GR — Jamaïque
 IB — Barbade
 ID — La Désirade (Guadeloupe)
 IG — Guadeloupe
 IH — Trinité
 IT — Tabago
 IW — Grenade
 LM — Martinique
 LS — Les Saintes (Guadeloupe)
 M — Philippines depuis 1924
 NG — Guatemala 1733-1821
 SD — St. Domingue 1516-1821
 NR — Léon de Nicaragua
 T — Tégucigalpa - (Honduras)

J. FORIEN de ROCHESNARD.

LE COIN DU COLLECTIONNEUR HET HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

Liste de M.E. BOUQUIAUX, 47, Longue Monnaie, GAND (Belgique). Je suis acheteur de monnaies métaux tous pays. Je prends 5 fois la même pour Belgique, France, Pays-Bas pas après 1870. Envoyer à vue par échantillon sans valeur. Pièces classées par prix de vente 1, 2, 3, 4, 5 fr. pièce, aussi Kreisnotmunzen et Token.

Liste de Mlle M. GAMACHE, 115, rue des Ecoles, TRAZEGNIES (Belgique). Je recherche les pièces suivantes : 20 centimos et 50 centimos 1870 Espagne - 1/2 gulden Wilhelmine de Hollande 193? - 10 fr. en nickel Belgique 3 têtes et la pièce de 20 francs, 4 belgas, ainsi que la pièce de 2 francs, deux têtes du Cinquantenaire.

DISTINCTION HONORIFIQUE

Le Moniteur du 25 septembre annonce la promotion de Monsieur Fernand Baillon au grade d'Officier de l'Ordre de Léopold II.

Le Comité et les membres de l'Alliance présente à notre éminent chroniqueur leurs félicitations les plus sincères et les plus chaleureuses pour cette distinction qui honore toute une vie passée au service de la numismatique.

AVIS AUX MEMBRES

Au début du mois de mars de chaque année, nous avons coutume de tenir notre Assemblée Générale à Bruxelles. En 1955, cette Assemblée Générale aura lieu dans le courant du mois de mai, à Anvers, au cours du Congrès organisé à l'occasion du 5^{me} anniversaire de l'Alliance. Dans le bulletin de janvier, nous donnerons de plus amples détails sur ce Congrès.

RENSEIGNEMENTS MONÉTAIRES

AUSTRALIE - Billets de « Commonwealth Bank » en cours :

Les seules coupures actuellement en circulation sont de 10/-, £. 1, £. 5 et £. 10, les coupures supérieures à £. 10 n'étant plus émises de puis mai 1945. Aucun billet d'émission ancienne n'est périmé, bien que progressivement retiré s'il y a lieu. De nouveaux billets ont vu le jour : £. 1 à l'effigie de la reine Elizabeth II, £. 5 à l'effigie de Sir John Franklin, £. 10 à l'effigie de Governor Phillip. Enfin, un nouveau, de 10/- donne le portrait d'un militaire dans un médaillon de gauche et, au verso un grand bâtiment. Tous ont, toujours, le même filigrane : portrait du capitaine Cook.

HONGRIE :

Monsieur Mihaly Kupa nous signale que la légende des pièces d'aluminium de 50 et 5 filler, qui était jusqu'en 1953 : MAGYAR KOZTARSASAG (République Hongroise), est maintenant : MAGYAR NEPKOZTARSASAG (République du peuple hongrois). Le dessin des pièces restant pareil.

Toutes les pièces hongroises, soit d'aluminium : 2, 5, 10, 20, 50 filler, 1 forint ; soit de cupro-nickel : 2 forint, - portent, aujourd'hui, uniformément, la légende MAGYAR NEPKOZTARSASAG ; mais les autres continuent à avoir cours.

ITALIE : Billets retirés et périmés :

Les billets suivants de BANCA D'ITALIA qui avaient cessé d'avoir cours légal le 1^{er} juillet 1953 et qui devaient être périmés un an après, ne sont devenus sans valeur que du 1^{er} octobre 1954. Il s'agit des billets de 50 et 100 (décret minist. 22 septembre 1944); de 500 et 1.000 (de type dits ancien, modifié, nouveau) ; de 5.000 et 10.000 (dits type provisoire).

Sont en cours les billets de 500 et 1.000 du type 1946 et les nouveaux billets de 5.000 et 10.000.

Bulletin « Change » octobre 1954

WIJ RICHTEN ONS ZOEKLICHT OP :

DUITS NOODGELD MET NEDERLANDSE TEKST

De kulturhistorische waarde van het zogenaamde « Kleingeld » door talloze Duitse steden, gemeenten en instellingen van 1915 tot 1922/23 uitgegeven, hoeven we hier voorzeker niet meer te onderstrepen. Wanneer we enkel dit aspect van deze biljetjes beschouwen, moeten wij er ons niet om bekommeren of we te doen hebben met werkelijk noodgeld of met « Wuchergeld » of « Neppscheine » zoals ze destijds in verzamelersmiddelen genoemd werden. Van belang is dan enkel hun bijzondere schoonheid of hun didactische waarde. Dat er aldus duizenden briefjes onze volle aandacht waardig zijn mag nog wel eens gezegd worden.

Steeds hebben vele verzamelaars, moede van zich alleen te ontfemen over de omvang en de verzorging van hun verzameling, zich ook met belangstelling over « Kleingeld » gebogen om er iets uit te leren. Zo ontstonden artikels die wij in oude en nieuwe tijdschriften vonden, over onderwerpen als « Goethe im Thüringer Notgeld », « Münzbilder auf Papiergeld », « Verkehrsbetriebe im Geld », « Hindenburgs Bild auf Notgeldscheinen », « Der Bauernkrieg im Notgeld », « Schiller auf Kleingeldscheinen », « Reichaltertümer auf Notgeldscheinen », enz.

Persoonlijk ontvingen we meermaals verzoeken van verzamelaars die zich in het bijzonder om één of ander motief interesseren, om inlichtingen en zo mogelijk ook biljetjes te bezorgen met betrekking op zeer diverse onderwerpen. Uit Frankrijk werd gevraagd om noodgeld te bezorgen met afbeeldingen die herinneren aan Luther en de Hervorming. Uit Nederland een vraag naar briefjes met beelden over het slagersvak. Voor een landgenoot deden we heel wat opzoekingen om hem papiergeld te kunnen bezorgen waarop St Joris afgebeeld staat.

Wij vragen nu even de aandacht voor Duits noodgeld met Nederlandse teksten. Groot is hun aantal beslist niet. Eerst is er de mooie reeks van 4 x 3 Mark uitgegeven door de stad Xanten a. Rhein in het jaar 1921. De keerzijde van deze biljetjes werd versierd met zeer verzorgde historische taferelen uit de tijd der Romeinen. Waar wij bij deze taferelen onderaan op twee biljetjes een Duitse verklarende tekst vonden, troffen wij op de twee andere biljetjes een Nederlandse verklaring. Zo lazen we op de vier onderscheiden briefjes :

1. « Legatenpalast » im Röm. Lager VETERA b. Xanten (Rekonstruktion auf Grund der Ausgrabungen).
2. Aankomst der Batavieren, hier te Lande.
3. Klaudius Civilis bestormt de Romeinse Legerplaats, te Vetera.
4. Schlacht zwischen Cl. Civilis und Cerialis im J. 70 n. Ch.

Vermeldenswaard is ook de tekst, die in de linkerbovenhoek van de vier taferelen te vinden is en die we hier zonder commentaar laten volgen:

1. Et trock noh Sante vör tweedüsünd Joahre
De Kaiser Augustus, want hej hat geschwoare,
En Kasteel te bouwe an de Rhin bej Sante
Met all sin Legione on all sin Trabante.
2. Mar Claudius koam met sin welde Bataver,
Die mieken en ganz geföhrlek Gedaver
Met Steen on met Lanze, met Für on met Swert
Fägten se fort dat Kasteel van de Erd.
3. As dann de Legione no Moande on Wäke
Hadden neks mer te bitte on neks mer te bräke
Dou seij sich Cerialis : « Now lott ons mår goahn !
Et kann noch wäll glöcke, ons dör te sloahn ! »
4. Dann woar an den Berg en barbaresch Gefecht,
Dor ging et de römische Legione pottschlecht,
Wat niet onder Lanze on Schwerter fiel,
Koam van Elend öm on versop in de Rhin !

De vier taferelen zijn met zeer veel zorg getekend in een Louis David-achtige stijl en in een groenachtig-grijze kleur gereproduceerd. De biljetjes werden gedrukt bij Schleicher & Schüll te Düren. Wij hebben deze briefjes tot nog toe slechts een keer ontmoet en vermoeden dat zij wel zeldzaam zijn.

Een ander exemplaar met Nederlandse tekst is het briefje van 1 Mark uitgegeven door de stad Marienburg i. W.Pr. als herinnering aan het plebisciet op 11-7-1920. Op de keerzijde zien we, achter een schaar Orderidders, de machtige Marienburg boven de Nogat oprijzen. Onder deze illustratie, als een pentekening bewerkt, lezen we in Gotische blokletters :

NAER/OSTLAND/WILLEN/WIJ/RIDEN
NAER/OSTLAND/WILLEN/WIJ/MEE
AL/OVER/DIE/GROENE/HEIDEN.

Deze gekende versregel vormen de aanhef van het zeer oude en mooie volkslied, dat door de Vlaamse uitwijkelingen gezongen werd, die zich in de XIII^e eeuw aan de boorden der Baltische zee gingen vestigen in het gebied dat aldaar door de Duitse Orde onderworpen en gekoloniseerd werd.

Ten slotte nog één vermelding : op de kleurige reeks van 2 x 50 en 4 x 75 Pfennig door de stad Goch uitgegeven op 1-1-1922 vinden we op de illustraties 2 en 4 de afbeelding van een grensmaal met het woord « Rijks-rechten ». Wat we verder nog afgebeeld en verklaard vinden over « Das verfluchte Loch im Westen » is een andere historie, die wij bij gelegenheid ook wel eens onder het zoeklicht plaatsen kunnen.

J. MERTENS.

FRANS ENGELS EXPOSEERT

Op Zaterdag, 18 September, werden de leden van de Afdeling Antwerpen door de Heer Frans ENGELS uitgenodigd om in zijn woning een kijkje te komen nemen naar zijn zeer diverse collecties.

Een vijftiental getrouwen hadden aan zijn vriendelijk uitnodiging gevolg gegeven en zo troffen wij ons rond 15 uur 's namiddags bij onze hartelijke gastheer.

Groot was onze verbazing, wanneer wij bij het betreden van zijn woning merkten hoe hij met het oog op dit bezoek de zeer ruime winkelruimte, waarin vroeger zijn handelszaak gevestigd was, in een ware tentoonstellingszaal herschapen had.

Onder de zeer belangwekkende verzamelingen, die hij hier met grote zorg en zeer veel zin voor verhoudingen een plaatsje gegund had, noemen wij zijn Antwerpse medailles, zijn oude munten, zijn wafelijzers, wandelstokken, messen, kaarsesnuiters, scharen, lepels, gespen, knopen, spelden en andere gebruiksvoorwerpen.

Terwijl de Heer ENGELS zijn bezoekers rondleidde, wist hij over deze collecties tal van zeer belangwekkende bijzonderheden te vertellen, die hij doorspekte met treffende anecdoten over de manier waarop sommige der tentoongestelde voorwerpen in zijn bezit geraakten. Met veel belangstelling hoorden de aanwezigen toe, terwijl zij geen ogen genoeg hadden, om alles ook maar even een blik te gunnen.

Daarna werden wij ook nog verder in zijn woning rondgeleid, een waar folkloristisch museum in miniatuur, en kregen wij de gelegenheid ook nog kennis te maken met zijn voorname collecties oude tegels, sloten, weegschalen, snuifdozen, pijpkoppen, sporen, oud koper en tin, en ten laatste ook nog met zijn zeer uitgebreide collectie prehistorische vondsten.

Hiermede is nu nog niet eens alles vernoemd wat wij er te zien kregen en het zal misschien gemakkelijker vallen op te sommen wat ons actief medelid niet verzamelt, dan al zijn collecties te vernoemen. Daarbij

moet men niet gaan veronderstellen, dat deze allround verzamelaar van dit en dat wel een paar stukjes bezit. Integendeel gaat het hier altijd om zeer volledige reeksen, die in menig museum absoluut geen slecht figuur zouden slaan en waar menig conservator reeds naar gehengeld heeft.

Bij het einde van het bezoek werden door de Heer MERTENS enkele hartelijke dankwoorden tot de gastheer gericht en in de hulde, die hiërbi aan de Heer Frans ENGELS gebracht werd, betrok hij ook diens lieve echtgenote, die haar verzamelende man welhaast vijftig jaren bij het opbouwen en het onderhouden van zijn collecties trouw ter zijde staat. Bij het ondertekenen van het Gulden Boek der Verzameling Frans Engels werden door tal van genodigden nog welgemeende lofbetuigingen geuit.

Langs deze weg worden ten slotte al de leden, die deze collecties ook wensden te bezichtigen, uitgenodigd om eens bij de Heer Frans ENGELS aan te lopen. Zijn adres is : Lange Zavelstraat 12 te Antwerpen.

J.M.

DAS NOTGELD DER INFLATION 1922

Als 11^e deel in de nieuwe reeks catalogussen, door Dr. A. KELLER over papiergeld geschreven en uitgegeven, verscheen onlangs « DAS NOTGELD DER INFLATION 1922 » (2^e uitgave, 1954).

Daar het practisch niet mogelijk is om in één handig catalogus de verschillende tienduizenden uitgaven uit de inflatietijd te beschrijven, heeft men als in vroegere edities dit reusachtig verzamelgebied in twee groepen gesplitst. De eerste groep, die in deze catalogus behandeld wordt, omvat de biljetten van de begintijd der inflatie met maximumwaarden tot 10.000 Mark.

Gemakkelijkheidshalve werd dit gebied dan ook nog eens en twee onderafdelingen gesplitst en krijgen wij eerst een catalogus der uitgaven van einde Juli tot einde December 1922, meestal voor waarden tot 1000 Mark (blz. 8 tot 90), daarna de uitgaven van 1 Jan. 1923 tot Jun. 1923, meestal voor waarden van 5000 tot 10.000 Mark (blz. 91 tot 106).

Als gewoonlijk worden in een belangwekkend voorwoord de verschillende aspecten der beschreven uitgaven belicht.

Belangstellende verzamelaars worden verzocht zich tot de schrijver-uitgever te richten. De prijs van deze catalogus bedraagt 11,20 Mark inclusief porto en verpakking.

J.M.

NIEUWS UIT DE AFDELINGEN

ANTWERPEN.

Op Zaterdag, 11 September waren de leden van de Afdeling Antwerpen zeer talrijk opgekomen om de eerste vergadering van het seizoen 1954-1955 bij te wonen. Vooreerst sprak de Heer MERTENS enkele hartelijke welkomwoorden en nodigde hij de aanwezigen uit om de bijeenkomsten steeds trouw te volgen. Daarna stelde hij de spreker van deze maand voor, de Heer Marcel NUIJTENS, bekend numismaat uit Izegem, die het woord zou voeren over « De munten der Brabantse Omwenteling ». Na deze laatste in haar oorzaken en verloop gesitueerd te hebben in het bewogen kader van onze vaderlandse geschiedenis, handelde hij met zeer veel kennis van zaken over de reeks munten, die gedurende deze periode te Brussel geslagen werden. Waar de spreker deze munten met een bijzondere voorliefde verzamelt, wist hij daarover belangwekkende gegevens te verstrekken en hierbij trok hij dan de volle aandacht op tal van varianten, die tot nog toe niet beschreven werden. Ter illustratie van zijn spreekbeurt toonde hij de stukken in kwestie en bij het einde van zijn leerzame uiteenzetting werd hij door de aanwezigen op een welgemeend applaus onthaald.

Als gewoonlijk werd de bijeenkomst met een zeer drukke ruilzitting besloten. Wij roepen de leden uit Antwerpen en omgeving nogmaals op onze maandelijkse bijeenkomsten te komen bijwonen. Zij worden steeds gehouden op de tweede Zaterdag der maand, om 15 uur stipt in een vergaderzaal van het café « De Witte Leeuw », Frankrijklei 4 (schuin over de Koninklijke Vlaamse Opera). Leden uit andere gewesten en uit het buitenland zijn vanzelfsprekend op deze vergaderingen hartelijk welkom.

BRUGGE.

Op Zondag, 26 September ging de Afdeling Brugge haar tweede levensjaar in en weer haar eerste vergadering van het winterseizoen 1954-55 gehouden. Waren aanwezig : Mevrouw Dieperinck en de Heren DENYS Ph., DIEPERINCK A., KOEKELBERG M., MAURUS W., VANDERMEER J. en J., VAN HAECKE J., NUIJTENS H., VANNESTE E. en VERHOEVEN L. De Heer BERQUIN had zich laten verontschuldigen.

Na een welkomwoord door de Secretaris begon de Heer VANDERMEER Jacques met een duidelijke, goed ineengestoken voordracht nopens « De Munten van België geslagen tijdens de regering van Leopold I en Leopold II ». Hij besprak de verschillende stukken zowel wat het zilver, koper en nikkelgeld betreft als voor de respectievelijke varianten hiervan. Tijdens de spreekbeurt toonde de Heer VANDERMEER Justin uit eigen collectie de besproken munten, zodat de aanwezigen geenszins een saai opsomming te aanhoren kregen.

Om in het kader der munten van België te blijven, had de Heer DIEPERINCK Albert, twee muntkalenders meegebracht, namelijk van 1895 en van 1899, te dien tijde zeer dikwijls in de winkelhuizen aangeplakt om het publiek in kennis te stellen van de gangbare en niet-gangbare munten. Deze kalenders vormen op hun eigen een stukje geschiedenis.

Bij het einde der vergadering drukten talrijke leden de wens uit om via het maandblad een catalogus te krijgen van de munten van België, welke inzake documentatie, een schone aanwinst zou betekenen.

Een gezellige ruilzitting besloot deze vergadering, die de aanwezige leden zeer veel voldoening geschonken had.

ZUID-WEST-VLAANDEREN.

Op 19 September hield deze jonge afdeling haar tweede bijeenkomst, waarop 10 leden aanwezig waren.

Na 't welkomwoord werd door de Heer Pol MAES het woord gevoerd over « De Manier van Verzamelen en de Staat van Bewaring van Munten ». Met stukken uit eigen verzameling illustreerde hij zijn uiteenzetting en trok hij de volle aandacht der aanwezigen.

Achteraf werd besloten in dit gewest één wintervergadering meer te houden en wat rust te nemen in de zomer.

Een drukke ruilbeurs, waarbij de Heer C. MASSET zich zeer actief toonde, besloot de bijeenkomst.

Op 21 November zal er dan weer vergaderd worden. Houd deze dag dus vrij en niet versagen !

OOSTENDE.

Op 11 September had ook te Oostende de eerste vergadering van het winterseizoen 1954-1955 plaats. De opkomst was eerder matig en de Heren BERQUIN en VANDENBERGHE hadden zich laten verontschuldigen. De leden, die niets van zich laten, zullen in het vervolg niet meer in kennis gesteld worden van de werkzaamheden der Afdeling Oostende.

Niettegenstaande het kleine aantal aanwezigen werd er toch druk en goed geruild en drie belangstellenden beloofden stellig in 1955 ook lid van het Genootschap te zullen worden.